

ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULAMASI (176 NO.LU VERGİ USUL KANUNU SİRKÜLERİ)

SEDAT ÇİRTLİK

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

STOKLARIN DÜZELTİLMESİ

- Stokların düzeltilmesinde kullanılacak basit ortalama yönteminde, mali tabloların ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin (Yi-ÜFE), bu endeks ile bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki fiyat endeksi (Yi-ÜFE) toplamının ikiye bölünmesi sonucu bulunan endekse bölünmesiyle elde edilen katsayı kullanılmaktadır.
- -Tüm mükellefler, 560 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile birinci geçici vergi döneminde
- -31/12/2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışlar toplamı 50.000.000 TL'nin altında olan mükellefler 563 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 2024 yılı tüm geçici vergi dönemlerinde
- enflasyon düzeltmesi yapmayacaklardır.

STOKLARIN DÜZELTİLMESİ

- 2024 yılının ikinci geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesi uygulayacak olan mükellefler, basit ortalama yöntemi formülünde bir önceki geçici vergi dönemi olarak Aralık/2023 dönemine ait Yi-ÜFE endeksini, üçüncü geçici vergi döneminde de Haziran/2024 dönemine ait Yi-ÜFE endeksini dikkate alacaklardır.
- 2024 yılı tüm geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi uygulamayan mükelleflerden hesap dönemi sonunda basit ortalama yöntemini kullanacaklar, bir önceki geçici vergi dönemi olarak Aralık/2023 dönemine ait Yi-ÜFE endeksini dikkate alacaklardır.

YILLARA YAYGIN İNŞAAT ENFLASYON DÜZELTME HESABI

- Yıllara sari inşaat ve onarma işlerine ait maliyet ve hakedişlere ilişkin düzeltmeler, «Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı»na kaydedilecek olup bu hesap işlerin bitiminde kar/zarar hesabına intikal ettirilecektir.
- Yıllara yaygın inşaat enflasyon düzeltme hesabının kalan bakiyelerinin takip edildiği «178-Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı» veya «358-Yıllara Yaygın İnşaat Enflasyon Düzeltme Hesabı»nda yer alan bakiyeler, ayrıca enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır.

AR-GE VE TASARIM HARCAMALARININ DÜZELTME FARKLARI

- Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilebilecek harcamaların fiilen yapılmış olması, yani indirim konusu yapılabilecek harcama tutarlarının bir faaliyet kapsamında gerçekleştirilmesi gerektiğinden «263-Araştırma ve Geliştirme Giderleri» hesabında aktifleştirilen harcamaların enflasyon düzeltmesine tabi tutulmasından kaynaklı fark tutarlarının, Ar-Ge ve tasarım indirimine konu edilmesi mümkün değildir.

DÜZELTME FARKLARININ YATIRIMA KATKI TUTARININ HESABINDA DİKKATE ALINIP ALINMAMASI

- İndirimli kurumlar vergisi uygulamasında teşvik belgesine bağlanan yatırımlarla ilgili fiilen yapılan harcamaların ya da indirime konu edilmemiş harcamaların değerlemesinden kaynaklı tutarların indirimli kurumlar vergisine konu edilmesi mümkün bulunmaktadır. Bu uygulama kapsamında enflasyon düzeltmesi sonrası bilançonun aktifinde izlenen harcamalara ilişkin düzeltme farkları, yatırıma katkı tutarının hesabında dikkate alınmayacak, ayrıca indirimli kurumlar vergisi uygulamasına konu edilmeyecektir.

ENFLASYON DÜZELTMESİ SONRASI OLUŞAN KAR VEYA ZARARLARIN İSTİSNA KAZANÇLAR KARŞISINDAKİ DURUMU

- Enflasyon düzeltmesi kar veya zararlarından istisna faaliyetlere isabet eden kısmın tespitinde, istisna kazanç kapsamında olan faaliyetler ile istisna kazanç kapsamında olmayan faaliyetler arasında maliyet veya hasılat unsurları gibi unsurlar kullanılarak mükelleflerce uygun bir dağıtım anahtarı tespit edilecektir.
- Bu tespit sonrası istisna kazançlara isabet eden enflasyon düzeltmesi karları vergiye tabi matrahın tespitinde dikkate alınmayacak, Kurumlar Vergisi Kanununun 5/3 üncü maddesi kapsamında istisna faaliyetlere tekabül eden enflasyon düzeltmesi zararları da kazancın tespitinde gider konusu yapılamayacaktır.

MÜNHASIRAN İHRACAT VE ÜRETİM FAALİYETİYLE İŞTİGAL EDEN KURUMLARDA ENFLASYON DÜZELTMESİ SONRASI KURUMLAR VERGİSİ ORANININ TESPİTİ

- İhracat faaliyetiyle işigal eden ya da sanayi sicil belgesini haiz olup üretim faaliyetiyle uğraşan ve faaliyetleri münhasıran bu faaliyetlerinden oluşun kurumların enflasyon düzeltmesi sonrası oluşun kar ya da zararlarına da kurumlar vergisi oranları indirimli şekilde uygulanacaktır.
- Kazancına indirimli kurumlar vergisi oranının uygulandığı faaliyetlerinin yanı sıra, % 25 oranının uygulanacağı kazançları da bulunan mükellefler; maliyet, hasılat gibi unsurları dikkate almak suretiyle uygun bir dağıtım anahtarı kullanacak ve bu dağıtım anahtarıyla enflasyon düzeltmesi sonucunda oluşun kar ya da zararlarına uygulayacakları kurumlar vergisi oranını tespit edeceklerdir.

ENFLASYON DÜZELTMESİNDEN KAYNAKLANAN KAR/ZARAR FARKI KURUM KAZANCININ TESPİTİNDE DİKKATE ALINMAYAN MÜKELLEFLER

- Vergi Usul Kanununun geçici 33 üncü maddesi uyarınca geçici vergi dönemleri de dahil olmak üzere 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde yapılan enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kar/zarar farkı kazancın tespitinde dikkate alınmayacak olan mükellefler, diğer mükellefler gibi dönem sonlarında düzeltme işlemlerini yapacaklar ve yapılan düzeltme işlemlerinin sonuçlarını gelir tablosunda göstereceklerdir.
- Düzeltme işlemi sonucuna göre, enflasyon düzeltmesi zararının oluşması halinde, söz konusu zarar tutarı beyannamede kanunen kabul edilmeyen gider satırına, enflasyon düzeltmesi karının oluşması halinde ise söz konusu kar tutarı beyanname üzerindeki diğer indirimler satırına yazılarak enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kar/zarar farkının kazancın tespitinde dikkate alınmaması sağlanacaktır.

2023 HESAP DÖNEMİNE İLİŞKİN FİNANSMAN GİDER KISITLAMASI UYGULAMASINDA DİKKATE ALINACAK BİLANÇO

- Finansman gider kısıtlamasında 2023 hesap dönemi için düzeltilmemiş bilançolardaki öz kaynak/yabancı kaynak tutarlarının dikkate alınarak hesaplamaların yapılması gerekmektedir.
- 1/1/2024 tarihinden sonraki geçici vergi dönemleri dahil dönem sonlarında düzeltilmiş bilançolardaki tutarlar dikkate alınarak finansman gider kısıtlaması hesaplanacaktır.

DEPOZİTO VE TEMİNATLARIN DÜZELTİLMESİ

- Parasal olmayan kıymet mahiyetindeki alınan depozitoların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan farkların, depozitonun geri verildiğinde gelir hesaplarına intikal ettirilmesi gerekmektedir. Gelir hesaplarına aktarılan düzeltme farkları, 2023 hesap dönemine ilişkin düzeltmelerden kaynaklanıyorsa, vergiye tabi tutulmayacak, beyannamede diğer indirimler satırında gösterilecektir.
- Parasal olmayan kıymet mahiyetindeki verilen depozitoların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan farkların, depozitonun geri alındığında gider hesaplarına intikal ettirilmesi gerekmektedir. Gider hesaplarına aktarılan düzeltme farkları, 2023 hesap dönemine ilişkin düzeltmelerden kaynaklanıyorsa, gider olarak dikkate alınmayacak, beyannamede kanunen kabul edilmeyen giderler satırında gösterilecektir.

GELECEK DÖNEMLERE AİT GİDERLER

- «180 Peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken, gelecek döneme ait giderler» ve «280 Peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken gelecek yıllara ait giderler» hesaplarının dönem sonunda yer alan tutarları enflasyon düzeltmesine tabi tutulmaktadır.
- Bu hesabın 2023 hesap döneminden kaynaklanan düzeltme farkları, gider olarak kabul edilmeyecek, beyannamede kanunen kabul edilmeyen giderler satırında gösterilecektir.

ÖZ SERMAYE HESAPLARINA AİT DÜZELTME FARKLARINI MAHSUP VEYA SERMAYEYE EKLEYEN MÜKELLEFLERİN TASFİYE EDİLMESİ

- Öz sermaye kalemlerine ait enflasyon farkları, düzeltme sonucu oluşan geçmiş yıl zararlarına mahsup edilebilecek veya kurumlar vergisi mükelleflerince sermayeye ilave edilebilecektir.
- Sermayeye eklenmiş olan öz sermaye kalemlerine ait enflasyon fark hesaplarının, tasfiye sebebiyle ortaklara dağıtılması halinde, söz konusu tutarlar işletmeden çekilmiş sayılacak ve çekilen bu tutarların vergilendirilmesinde Kurumlar Vergisi Kanununun 32/B maddesi (sermaye azaltımında vergileme) hükmü dikkate alınacaktır.